

Sas 11.11.1992

Dnro 1494/19/92

Till Helsingfors universitet

Förslag till ändringar

i den finlandssvenska namnlängden för år 1995

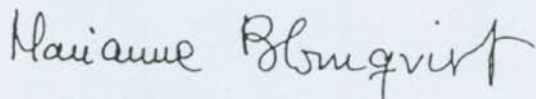
Den finlandssvenska almanackan har efter andra världskriget reviderats 4 gånger. Revideringarna 1950 och 1973 var genomgripande, medan ingreppen 1964 och 1989 gjordes med lättare hand. Utvecklingen under 1980-talet har i namnhänseende varit snabb, vilket datamaterialet 1981-1991 visar. Dels har gamla namn, såsom Amanda, Veronica, Andreas och Pontus blivit populära på nytt, dels har kort- och smekformer, typ Mia och Tony, etablerat sig som fristående namn. De etymologiskt helt nya namnen som pockar på en plats i almanackan är däremot få, men beläggen Jessika, Pamela och Glenn visar att sådana finns.

Efter genomgång och grundlig analys av materialet, varvid jag beaktat principerna tradition, frekvens, etymologisk sammanhörighet och alliteration - och därtill förekomst och placering av namnen i almanackan före 1908 liksom av motsvarande förnamn i den nuvarande finska och den fr.o.m. 1993 gällande nya rikssvenska almanackan - samt diskuterat ändringar med min finska kollega, professor Eero Kiviniemi, och ventilerat svenska namnformer med byråchefen Mikael Reuter vid Svenska byrån vid Forskningscentralen för de inhemska språken, föreslår jag namnändringar enligt bifogad lista.

Siffrorna inom parentes anger tidigare frekvens plus tillägg under 1980-talet. Namn som följer efter * kan vid utrymmesbrist utgå ur själva kalendern men givetvis upptas i ett alfabetiskt register.

Sammanfattningsvis omfattar revideringen uteslutning av 8 förnamn, flyttning av 18 namn (oftast till ett närstående namn för att bereda plats för nya namn eller återinförande av namn eller för att göra den sv. och den fi. alm mer samstämmiga) och intagning av 63 nya namn, varav 31 kvinnonamn och 32 mansnamn. Den nuvarande finlandssvenska namnlängden består av 532 namn, 267 kvinnonamn och 265 mansnamn. Efter den nu föreslagna revideringen skulle det i den finnas totalt 587 förnamn, varav 295 kvinnonamn och 292 mansnamn.

London, den 26 oktober 1992

Marianne Blomqvist
biträdande professor i nordiska språk
(tjänstledig läsåret 1992-93)

Revideringsförslagen är följande:

Namn som helt utgår

1. GUNVER 25.3. Namnet har ett enda belägg, inget efter 1981. I dess ställe som par till Gunvor föreslås Gunnevi (310 + 1), se nedan.
2. HERVOR 18.9 (10 + 0) är lågfrekvent och tycks inte få fler bärare kanske på grund av association med härva. Det bereder i stället plats för Pamela.
3. ÅSLÖG 3.5 saknar helt bärare. Dess par Aslög flyttas till den 13.6 tillsammans med det närstående Åsa. Därmed ges plats åt Rasmus.
4. BOTVID 7.11 (8 + 1) börjar vara så pass lågfrekvent att det av utrymmesskäl borde ge ett nytt modenamn plats, föreslås vis Glenn.
5. MATTS 24.2. Se principen om ortografiska skrivformer nedan. I den rikssv. alm. upptas endast formen Mats.
6. RICKARD 7.2. En tumregel vid valet av namn och namnformer i almanackan har varit, att i fall då olika ortografiska varianter förekommer den svenska eller den ursprungliga medtas men inte två olika. I fallet Rickard, liksom Matts, skedde tydligen vid revisionen 1973 för första gången en avvikelse. Eftersom Rickard inte är den mest frekventa vid sidan av Rikard utan Richard, föreslår jag att man återgår till det gamla och låter endast Rikard och Mats stå i almanackan. Om man inte återgår till den gamla ordningen, borde i konsekvensens namn ett hundratal frekventa ortografiska varianter tas in, bland dem Christina, Christofer, Christoffer, Kristofer osv. osv.
7. UNE 25.6. Det finns ingen motivering att behålla ett namn i alm. som ingen individ i samhället använder. Uno kvarstår.
8. VILJAM 6.4 (46 + 17) ersätts av det frekventare William (656 + 85). Se närmare nedan.

Namn som flyttas

1. ARNOLD 26.1 > 16.11, där namnföljden blir: Arne, * Arnold, Arna. I den fi. alm. står Aarne, Aarno, Aarni på denna dag. Härmed bereds plats för Jonatan tillsammans med Joonatan i den fi. alm. Det här är exempel på en strävan att förenhetliga den sv. och fi. alm.
2. ÅSLÖG 3.5 > 13.6, där namnföljden blir Åsa, * Aslög. Jfr Åslög ovan som i brist på belägg utgår.
3. BIRGER, BÖRJE 20.10 > 17.6 för att Kasper och Jesper skall återfå sin gamla plats.

5. EJVIND 2.11 > 3.7, för att ge plats åt Tobias på den gamla Tobiasdagen. Den 3.7 står Egil, som nu får sällskap av två andra nordiska namn. Namnföljden blir: Egil, Ejvind, * Öjvind.
6. FREJVID 10.4 > 6.5, där namnföljden blir Frej * Frejvid, Freja för att bereda plats för Tryggve, som i sin tur har berett plats för Sabina 27.10.
7. GERMUND 17.6 > 16.1, där namnföljden blir: Gudmund, * Germund. Två rätt ovanliga namn sammanslås, gemensamt har de en senare led på -mund.
8. GUN 22.4 > 1.11, för att Alina skall återfå sin gamla plats. Gun bildar här par med Gunhild. Namnföljden blir Gun, Gunhild.
9. GUNBORG 23.5 > 21.9, där namnföljden blir Gunborg, Gunlög. Detta för att kunna återinta Lydia på sin gamla dag.
10. HELMER 16.4 > 3.1 som härmed blir par med fi. Elmo, Elmer och som tillåter Patrik och Patricia att återfå sin gamla dag. Dessutom får Helmer sällskap av Elmer.
11. LEOPOLD 15.11 > 28.6, där namnföljden blir: Leo, Leopold. Därmed bereds plats för Janina, Jannika och Jeanette i båda almanackorna. Det här är visserligen Leopolds gamla dag, men då namnet blivit lågfrekvent är det motiverat att slå samman det med ett närstående namn.
12. PATRIK, PATRICIA 3.1 > 16.4 flyttas till sin gamla dag. Här står de också i den rikssv. alm. Byter plats med Helmer.
14. RAINER 9.5 > 1.10 som par till Ragnar och kommer därmed på samma dag som fi. Rauno, Rainer, Raine, Raino. Här är ytterligare ett exempel på förenhetligande av den fi. och sv. alm. Dennis tas in den 9.5.
15. SIGNHILD 25.2 > 23.8, där namnföljden blir Signe, * Signhild. Namnen bildar par också i den rikssv. alm. Härmed bereds plats för en nykomling: Jessika.
16. TORDEL 20.12 > 11.3, där namnföljden blir Torgny, Torkel. Flyttningen gör det möjligt att ta in Benjamin, Ben och Benny på samma dag i den sv. och fi. alm.
17. TRYGGVE 27.10 > 10.4 för att återge Sabina sin gamla dag. Tryggve blir nu par med fi. Tero.
18. ÖJVIND 2.11 > 3.7. Flyttas för att bereda plats för Tobias, jfr Ejvind. Namnföljden blir Egil, Ejvind, * Öjvind.

Namn som intas

A. Kvinnonamn

1. ALINA 22.4 (2501 + 37). Namnet återintas i almanackan, däri-

från det av okänd anledning avlägsnats, på sin gamla plats tillsammans med fi. Alina. Gun flyttas till den 1.11 med Gunhild.

2. AMALIA 19.5 (297 + 5) Namnet återintas. Av dopannonser att döma kommer antalet att växa ytterligare. Namnföljden blir: Emilia, Emma, * Amalia, Mili.
3. AMANDA 26.10 (1821 + 96). Namnet återintas på sin gamla plats. Namnföljden blir: Amanda, Nina, * Ninni.
4. ANDREA 30.11 (98 + 84). Ett av 80-talets modenamn intas detta datum enligt principen besläktade mans- och kvinnonamn på samma dag. Namnföljden blir: Anders, * Andreas, Andrea.
5. ANTONIA 17.1 (99 + 45). Ett av 1980-talets modenamn. Tas in enligt principen mans- och kvinnonamn av samma ursprung på Antondagen. Namnföljden blir: Anton, * Tony, Antonia.
6. BRITT 7.10 (347 + 5). En av de många svenska varianterna av Birgitta. Kunde tas in, inte endast för sin egen skull utan också på grund av de många sammansättningarna på Britt- och -britt. Namnföljden blir: Birgitta, Brita, * Britta, Britt, Birgit.
7. BRITTA 7.10 (736 + 2). Motiveringen som ovan. Namnföljden blir: Birgitta, Brita, * Britta, Britt, Birgit.
8. DIANA 17.10 (223 + 52) är ett av tidens modenamn. Hon har inte någon gammal plats i alm. men föreslås dela dag med Vesta. Därmed står två romerska gudinnor på samma dag. Namnföljden blir: Vesta, Diana.
9. ELLI 11.7 (338 + 2). Återintas i almanackan. Av oförklarlig anledning har det avlägsnats ur den svenska men fått kvarstå i den finska. Namnföljden blir: Eleonora, Nora, * Leonora, Elli, Ellinor.
10. ELLINOR 11.7 (66 + 26). Ett gammalt vackert namn som nu återupptäcks. Delar i den rikssvenska almanackan denna dag med Eleonora. Namnföljden blir: Eleonora, Nora, * Leonora, Elli, Ellinor.
11. GUNNEVI 25.3 (310 + 1) som par till Gunvor i stället för Gunver som helt utgår (jfr ovan), varvid namnföljden blir Gunvor, * Gunnevi.
12. INGELA 23.1 (144 + 25). En smekform av namn på Inge-, kan liksom i den nya rikssvenska almanackan få dela dag med Ingegerd. Namnföljden blir: Ingegerd, * Ingela.
13. JANINA (100 + 121),
JANNIKA (18 + 29) och
JEANETTE (263 + 88) tas in den 15.11 på Leopolds gamla dag. Namnen är modenamn och har dessutom ett flertal ortografiska varianter. Namnföljden blir: Janina, * Jannika, Jeanette.
16. JESSIKA 25.2 (15 + 26), i sin engelska version Jessica (245 + 341). Ett av 1980-talets modenamn, som här tas in i sin

svenska version, om än den utländska är vanligare. Namnet har inte tidigare haft någon egen dag, men bereds plats här genom att Signhild bildar par med Signe såsom i den rikssv. alm.

17. KAJSA 25.11 (119 + 33) är så pass frekvent att det i likhet med den fi. kan få komma in på Katarinadagen. Namnföljden blir: Katarina, Karin, * Kajsa, Katja.
18. KATJA 25.11 (207 + 35). Motivering som ovan. Namnföljden blir: Katarina, Karin, * Kajsa, Katja.
19. KAROLINA 20.5 (840 + 134) liksom varianterna Carolina och Caroline har på nytt blivit populär. Det kommer in på den gamla Karolinadagen den 20.5 liksom i Sverige och i den fi. alm. Namnföljden blir: Karolina, * Lilli, Lilian.
20. LINA 22.6 (56 + 111). Blir parallellform till fi. Liina. Namnföljden blir: Paula, * Paulina, Lina.
21. LOTTA 12.5 (149 + 109). Ett av de senaste modenamnen. Finns både i den fi. och rikssv. på samma dag. Namnföljden blir: Charlotta, * Lotta, Lotten.
22. LYDIA 23.5 (852 + 2) återintas på sin gamla dag tillsammans med fi. Lydia, Lyyli. Se Gunborg som flyttas.
23. MIA 30.4 (294 + 126). Är så pass frekvent att det får komma in bredvid Mirjam såsom i den fi. Namnföljden blir: Mirjam, * Mia.
24. OLIVIA 29.5 (1158 + 3) intas på grund av sin höga frekvens på samma dag som Oliver kommer in. De bildar ett par också i den rikssv. alm. Följden blir: Orvar, Oliver, * Olivia. Se Oliver.
25. PAMELA 18.9 (174 + 77) är ett av de engelska kvinnonamn som på nytt tycks bli populärt. Får denna dag genom att Hervor utgår.
26. PERNILLA 29.6 (173 + 140). Ett av de senaste modenamnen. Tas lämpligast in efter Petra såsom varande en form av Petronella. Det hade tidigare sin egen dag den 31.5, men den upptas nu av Helga, Helge. Namnföljden blir: Peter, Per, * Petter, Petra, Pernilla.
27. SABINA 27.10 (158 + 140) återfår sin gamla plats i almanackan, vilket gjorts möjligt genom att Tryggve flyttats.
28. SANDRA 11.9 (65 + 233). Ett av modenamnen. Tas in efter fullformen Alexandra. Namnföljden blir: Alexander, * Alex, Alexandra, Sandra.
29. SANNA 11.8 (126 + 88). På grund av frekvensen är det motiverat att ta in denna kortform, som finns på samma dag både i den fi. och rikssv. alm. Namnföljden blir: Susanna, * Sanna.
30. TINA 24.7 (411 + 82). Också den här kortformen har till följd av frekvensen rätt att få en plats i raden på Kristina-

dagen. Namnföljden blir: Kristina, Kerstin, * Kristel,
Stina, Tina.

31. VERONIKA 17.8 (307 + 79). Ett namn som återinförs. Av gammalt har hon stått på denna dag. Nu får hon dela den med Verner. Det gör hon också i den rikssv. alm. Namnföljden blir: Verner, Veronika.

B. Mansnamn

1. ANDREAS 30.11 (1346 + 872). Den gamla grundformen är modern igen. Namnföljden blir: Anders, * Andreas, Andrea.

2. BENJAMIN 20.12 (107 + 176),

BEN 20.12 (243 + 44) och

BENNY 20.12 (184 + 233) hör till modenamnen bland mansnamnen. Benjamin har i tidigare alm. inte haft en bestämd dag, men bereds nu plats i dec. kring jul så nära det rikssv. som möjligt som infaller 28.12. Namnföljden blir: Benjamin, * Ben, Benny.

5. CONNY 21.5 (89 + 59). Denna kortform har blivit så pass frekvent att det kan vara på sin plats att ta in den. Därmed ges namnet klart status av mansnamn. Namnföljden blir: Konstantin, * Conny.

6. DENNIS 9.5 (272 + 117) är ett av de anglosaxiska mansnamn som nu kan tas in. Dionysius som är Dennis basnamn har i almanackan på 1700- och 1800-talen stått på den 9.10. Den här gången är det inte möjligt om ens ändamålsenligt att lägga vikt vid traditionen. I Sverige står det på den 7.8.

7. ELMER 3.1 (220 + 7) tas in denna dag som pandang till fi. Elmo, Elmer. Det får dessutom sällskap av Helmer, som flyttat från den 16.4. Följden blir: Elmer, Helmer.

8. ENGELBERT 27.4 (268 + 4). Den här varianten är de facto frekventare än sin mera berömda kusin Engelbrekt (44 + 4), som i dag kan behöva flankstöd. Namnföljden blir: Engelbrekt, * Engelbert.

9. FRED 18.7 (156 + 9). Den här liksom andra kortformer förtjänar en plats i alm. Full- och kortformen står tillsammans också i den rikssv. alm. Namnföljden blir: Fredrik, * Fred, Fredrika.

10. GLENN 7.11 (158 + 28) och varianten Glen (28 + 3) hör till de anglosaxiska nyheterna i vårt namnförråd, som nu pockar på en plats. Det är Botvid som får gå.

11. GUY (721 + 17) jämte ortografiska varianter har rätt till en plats i alm. Guy är en fransk-engelsk form av Guido, som under senare halvan av 1800-talet fanns på den 30.3. Här står nu Tagé. Eftersom man ogärna avlägsnar det namnet,

är en kompromiss att gammalt och nytt får dela dag. Namnföljden den 30.3 blir alltså: Tage, Guy.

12. INGVALD 27.2 (588 + 9) är förvånansvärt nog vanligare än det närliggande Ingvar (353 + 12) och förtjänar därför en plats i alm. Namnföljden blir: Ingvar, * Ingvald.
13. JENS 24.6 (390 + 176) har blivit så pass frekvent att det bör tas in på Johannedagen. Det är dessutom vanligt som förra led i dubbelnamn. Namnföljden blir: Johannes, Johan, * Jan, John, Jens.
14. JESPER 20.10 (47 + 84), se Kasper.
15. JIM 25.7 (119 + 55). Den här engelska smekformen av James 'Jakob' har blivit så pass frekvent att den bör tas in. Den får samtidigt representera Jimmy och andra varianter av samma namn. Namnföljden blir: Jakob, * Jim.
16. JONATAN 26.1 (36 + 114) och den främmande formen Jonathan (31 + 146) hör till modenamnen som bör återintas i alm. På 1700-talet har namnet tidvis stått på den 29.12, i Sverige mera traditionellt den 9.5. 26.1 har både i den fi. och sv. alm. friställts för att ett gemensamt namn skall kunna tas in.
17. KASPER 20.10 (72 + 50) och dess nordiska sidoform Jesper är namn som nu upplever en renässans. Naturligt är att återintaga dem på sin gamla plats, nämligen 20.10, där det fi. alm. har Kasper. Nu står de gängse namnen Birger och Börje på den 20.10. Om man låter gammal hävd gå före frekvens, bör B & B flyttas. Det är det jag motvilligt gör. Namnföljden blir: Kasper, Jesper. B & B > 17.6.
18. KENT 11.5 (250 + 40). Rätt frekvent i synnerhet om man räknar med andra skrivformer och dubbelnamn. De delar också dag i den rikssv. alm. Namnföljden blir: Kennet, * Kent.
19. OLIVER 29.5 (100 + 47). Ett modenamn vars popularitet antagligen kommer att öka ytterligare. Namnet föreslås dela plats med Orvar, som det nog inte har något annat gemensamt med än bokstaven O. Men allitterationen är också en förenande faktor i almanackan. Allitterationen förenar det också med fi. Oiva. Dessutom tas kvinnonamnet Olivia in på samma dag. Namnföljden blir: Orvar, Oliver * Olivia.
20. OLLE 29.7 (184 + 12). Det kan vara motiverat att ta in också denna variant till Olof som pandang till fi. Olli. Namnföljden blir: Olof, Olav, * Ole, Olle.
21. PETTER 29.6 (337 + 85). Den gamla formen är populär igen. Namnföljden blir: Peter, Per, * Petter, Petra, Pernilla.
22. PONTUS 20.11 (119 + 60), ett modenamn som det blir aktuellt att återinföra i alm. Dess gamla dag är just denna och på den dagen står namnet också i den rikssv. Nu har vi Hjalmar här sen slutet av 1800-talet. Jag ser ingen annan råd än att de två får dela på dagen. Namnföljden blir: Hjalmar, Pontus.

23. RASMUS 3.5 (109 + 159) har blivit populärt på nytt och återintar på en av de dagar Erasmus tidigare stått.
24. ROBIN 7.6 (129 + 228). Ett av 1980-talets modenamn. Fogas till sitt basnamn Robert. Samma namn delar samma dag i Sverige. Namnföljden blir: Robert, * Robin.
25. RONALD 5.9 (150 + 7) är den engelska motsvarigheten till det nordiska Ragnvald, sannolikt ett lån av vikingarna. Smekformen Ronny (se följ.) är de facto frekventare. Bäggetas lämpligen in. Namnföljden blir: Ragnvald, * Ronald, Ronny.
26. RONNY 5.9 (159 + 55). Se ovan. Namnföljden blir: Ragnvald, * Ronald, Ronny.
27. ROY 7.9 (401 + 42) är ett av de senaste modenamnen. Det anses ha keltiskt ursprung och betyda 'den röde'. Men då det purpurroda var en kunglig färg, associerar namnet i dag till fr. roi och eng. royal. Det är orsaken till att man i den rikssv. alm. förenat Regina och Roy. Samma föreslås för den finlsv. alm.
28. SEBASTIAN 20.1 (698 + 892), sedan två årtionden modenamn. På den 20.1 har än stått Sebastian, än Fabian. Nu får de samsas om dagen. Namnföljden blir: Sebastian, Fabian.
29. TOBIAS 2.11 (99 + 235). Det är dags att igen återinföra detta namn och på sin gamla plats tillsammans med fi. Topi. Det görs möjligt genom att Ejvind, Öjvind flyttas.
30. TOMMY 21.12 (619+ 189) har blivit så pass påpulärt att det kan beredas plats efter sina basnamn. Namnföljden blir: Tomas, * Tom, Tommy.
31. TONY 17.1 (318 + 194) är ett av modenamnen, som gott kan tas in efter sitt basnamn. Namnföljden blir: Anton, * Tony, Antonia.
32. WILLIAM 6.4 (656 + 85). Skall en engelsk variant av Vilhelm tas in i alm. är det William och inte Viljam (46 + 17). Detta på basen av sin frekvens. I internationella tider kan också en "ren" form vara att föredra framför en anpassad med klang av amerikanskt immigrantspråk. Också den rikssv. alm. har formen William. Namnföljden blir: Vilhelm, * William.

Ändringarna månadsvis

Januari

- 3.1 Elmer, Helmer
- 16.1 Gudmund, * Germund
- 17.1 Anton, * Tony, Antonia
- 20.1 Sebastian, Fabian
- 23.1 Ingegerd, * Ingela

26.1 Jonatan.

Februari

7.2 Rikard, * Dick
 24.2 Mattias, * Mats
 25.2 Jessika
 27.2 Ingvar, * Ingvald

Mars

11.3 Torgny, Torkel
 25.3 Gunvor, * Gunnevi
 30.3 Tage, Guy

April

6.4 Vilhelm, * William
 10.4 Tryggve
 16.4 Patrik, Patricia
 22.4 Alina
 27.4 Engelbrekt, * Engelbert
 30.4 Mirjam, * Mia

Maj

3.5 Rasmus
 6.5 Frej, * Frejvid, Freja
 9.5 Dennis
 11.5 Kennet, * Kent
 12.5 Charlotta, * Lotta, Lotten
 19.5 Emilia, Emma, * Amalia, Mili
 20.5 Karolina, * Lilli, Lilian
 21.5 Konstantin, * Conny
 23.5 Lydia
 29.5 Orvar, Oliver, * Olivia

Juni

7.6 Robert, * Robin
 13.6 Åsa, * Aslög
 17.6 Birger, Börje
 22.6 Paula, * Paulina, Lina
 24.6 Johannes, Johan, * Jan, John, Jens
 25.6 Uno
 28.6 Leo, Leopold
 29.6 Peter, Per, * Petter, Petra, Pernilla

Juli

3.7 Egil, Ejvind, * Öjvind
 11.7 Eleonora, Nora, * Leonora, Elli, Ellinor
 18.7 Fredrik, * Fred, Fredrika
 24.7 Kristina, Kerstin, * Kristel, Stina, Tina
 25.7 Jakob, * Jim
 29.7 Olof, Olav, * Ole, Olle

Augusti

11.8 Susanna, * Sanna

17.8 Verner, Veronika
23.8 Signe, * Signhild

September

5.9 Ragnvald, * Ronald, Ronny
7.9 Regina, Roy
11.9 Alexander, * Alex, Alexandra, Sandra
18.9 Pamela
21.9 Gunborg, Gunlög

Oktober

1.10 Ragnar, Rainer
7.10 Birgitta, Brita, * Britta, Britt, Birgit
17.10 Vesta, Diana
20.10 Kasper, Jesper
26.10 Amanda, Nina, * Ninni
27.10 Sabina

November

1.11 Gun, Gunhild
2.11 Tobias
7.11 Glenn
15.11 Janina, * Jannika, Jeanette
16.11 Arne, * Arnold, Arna.
20.11 Hjalmar, Pontus
25.11 Katarina, Karin, * Kajsa, Katja
30.11 Anders, * Andreas, Andrea

December

20.12 Benjamin, * Ben, Benny
21.12 Tomas, * Tom, Tommy

Ytterligare revidering

Publikationens titel Almanack är sedan länge föråldrad och föreslås därför utbytt till Almanacka. Svenska Akademiens ordlista rekommenderar denna form sedan 1950 och det är också den form Svenska byrån vid Forskningscentralen har i sitt datamaterial.

Föråldrade är ytterligare termerna kvinnliga namn och manliga namn som föreslås moderniserade till kvinnonamn respektive mansnamn.

*Biträdande professor Marianne Blomqvist
Helsingfors universitet, Nordica*

Namnlängden revideras

I Finland har 1900-talets nyttjare av almanackan fått vänja sig vid att namnlängden i den med jämna mellanrum ses över. Det gäller såväl den finska som den svenska almanackan i landet.

Den första stora revisionen möttes läsarna av år 1908, då vi fick vår första profana namnlängd. Det var då vi övergick från en kalender över i huvudsak helgonnamn, som hade rötter i katolsk medeltid, till en namnlängd bestående mestadels av förnamn som användes av landets invånare. Ett liknande kliv från katolsk tid in i ett modernt, världsligt namnskick togs i Sverige redan år 1901.

Att man i Sverige och hos oss rätt radikalt moderniserat namnlängderna i almanackan, har samband med en annan tradition, som också den går tillbaka till katolsk tid, nämligen namnsdagsfirandet. Vi har i mannaminne uppvaktat släktingar och vänner på deras namnsdag på olika sätt: med sång, hyllningsverser, gevärs-skott, blommor, små presenter, postkort, kaffe och dopp osv. Fram till 1920-talet var namnsdagskalasen ännu vanligare än födelsedagsbjudningarna.

Under senare hälften av 1800-talet genomgick vårt förnamnsskick stora förändringar: nya namn och namnformer kom i bruk och namnvalet styrdes alltmer av modet. Följden blev att de som kunde fira namnsdag enligt den officiella almanackan med åren blev allt färre. Medan almanackan upptog namn som t.ex. **Arcadius, Crispina, Hyginus** och **Prisca**, döptes barn till **Fanny, Frida, Alvar** och **Fjalar**. Vad almanacksrevisorerna i seklets början därför gjorde, var, att de anpassade almanackans namn efter rådande namnbruk. På så sätt kunde nya generationer av finländare officiellt börja fira namnsdag och almanackan behöll sin funktion av namnsdagskalender och inspirationskälla för namnsökande.

Sedan 1908 har namnlängderna i vår almanacka omarbetats 1929, 1950, 1964, 1973, 1984 (den finska) och 1989 (den finlandssvenska). Efter andra världskriget har det, såsom synes, skett vart årtionde. Det är därför inte förvånande att också 1990-talet upplever en revision. Den införs nu, 1995.

Omarbetningen 1995 syftar, liksom tidigare omarbetningar på 1900-talet, till att rätta längden efter bruket men samtidigt till att så vitt möjligt bevara gammal och senare tillkommen tradition. Det är ingen lätt uppgift att revidera och balansera mellan olika principer, i synnerhet inte som dessa ibland råkar på kollisionkurs. Bakom varje ändring döljer sig val och kval.

Till sin hjälp vid bearbetningen har reviderarna haft datamaterial över finländarnas förnamn. Materialen upptar samtliga landsmäns och -kvinnors förnamn, angivande deras frekvenser under 1900-talets lopp fram till 1991. Namn som visar en klart stigande popularitet och som nått upp till en viss frekvens pockar givetvis på en plats i almanackan, medan namn som för en tynande tillvaro svårigen kan göra anspråk på att få behålla sin plats bland almanackans utvalda. Förnamn som bärs av minst 150–200 finlandssvenskar finns fr.o.m. 1995 i regel i den finlands-

svenska almanackan. Namn som har endast tio namnbärare eller färre har vid behov fått bereda plats för nykomlingar.

Ändringarna 1995 är sammanlagt följande: 63 nya eller nygamla namn (31 kvinnonamn och 32 mansnamn) tas in, 8 namn utesluts och 18 namn byter datum.

Av de 63 nya namnen är omkring hälften nygamla namn, dvs. sådana som funnits i almanackan tidigare under längre eller kortare perioder men som av någon anledning avlägsnats. Namnen återintas för att de eller närstående former är eller varit vanliga och för att de på nytt visar tendens att bli omtyckta. Typiska sådana är av kvinnonamnen **Alina**, **Amalia**, **Amanda**, **Elli**, **Karolina**, **Lydia**, **Sabina** och **Veronika** och av mansnamnen **Andreas**, **Benjamin**, **Jonatan**, **Kasper**, **Pontus**, **Sebastian** och **Tobias**. I Svenskfinland under 1900-talet har exempelvis 1917 kvinnor hetat **Amanda**, av vilka 96 är födda på 1980-talet, och 974 **Karolina**, varav 134 registrerade på 80-talet. Av mansnamnen har i sin tur **Andreas** burits av 2218 män, av vilka hela 872 fötts på 1980-talet, och **Sebastian** av 1590 män, varav 892 är 1980-talsbarn. **Andreas** och **Sebastian** hör till det senaste årtiondets mesta modenamn.

När »gamlingar» återintas i almanackan är det naturligt att låta dem återfå sin gamla dag, i synnerhet om samma namn står på samma dag också i den finska och i rikssvenska almanackor. På så sätt blir vänner och bekanta på olika sidor av språkgränsen eller öster eller väster om Ålands hav och Bottenhavet ihågkomna på namnsdagen samtidigt. Därför återerövrar **Alina** den 22 april, **Karolina** de 20 maj, **Lydia** den 23 maj, **Kasper** jämte dess nordiska sidoför **Jesper** den 20 oktober och **Tobias** den 2 november.

Namn som är av samma ursprung delar i regel dag. Så intar t.ex. det till oss med kristendomen komna **Kristina** den 24 juli tillsammans med de yngre varianterna **Kerstin**, **Kristel** och **Stina**. Också mans- och kvinnonamn kan stå på samma dag, såsom i fallen **Helge** och **Helga** på den 31 maj och **Mikael** och **Mikaela** på den 29 september. Hos oss finns ingen fastslagen gräns för hur många besläktade namn som kan ges rum på en och samma dag. I den finlandssvenska almanackan är sex namn per dag hittills det mesta. Sådana dagar är den 23 april och den 9 december, då **Georg**, **Göran**, **Örjan**, **Jöran**, **Jörgen** och **Jörn** respektive **Anna**, **Anne**, **Anni**, **Annika**, **Anneli** och **Annette** kan fira namnsdag. I små fickalmanackor brukar alla namn i en räkka av besläktade namn inte få rum, endast ett eller två. Samtliga namn som finns upptagna i almanackans namnlängd framgår i stället av en bifogad alfabetisk lista.

En annan grupp bland de namn som 1995 tas in i almanackans namnlängd består av kort- eller smekformer av gamla, kända namn. En del av dem har redan länge varit etablerade som självständiga namn, men får först nu äran att komma in i almanackan. Nämnas kan **Britt** och **Britta** som tas in på Birgittadagen den 7 oktober, **Kajsa** och **Katja** som kommer in på Katarinadagen den 25 november, **Ben** och **Benny** som gör **Benjamin** sällskap den 20 december och **Tommy** som fogas till **Tomas** och **Tom** på Tomasdagen den 21 december. Andra kortnamn är **Lina**, **Lotta**, **Mia**, **Sandra**, **Sanna**, **Tina**; **Conny**, **Fred**, **Jens**, **Jim**, **Kent**, **Olle**, **Ronny** och **Tony**.

Namn som veterligen inte tidigare ingått i almanackor i Finland och som nu gör

entré är: **Andrea, Diana, Ellinor, Gunnevi, Ingela, Janina, Jannika, Jeanette, Jessika, Pamela; Dennis, Glenn, Ingvald, Ronald och Roy.**

Namn som tas in förorsakar vanligen vissa omställningar i galleriet. I det närmaste problemfria är likväl de namn som från tidigare har »släktingar» i namnlängden. De fogas behändigt till äldre »familjemedlemmar», de utökar endast antalet namn per dag och ändrar kanske på ordningsföljden i räckan av namn. På den 29 juni, som 1994 hade namnen **Peter, Per, Petra**, kommer det exempelvis fr.o.m. 1995 att stå: **Peter, Per, Petter, Petra, Pernilla.**

Men det händer också att namn blir tvungna att flytta, när nya eller nygamla skall in. Så byter t.ex. **Tryggve** dag från den 27 oktober till den 10 april, för att **Sabina** skall återfå sin gamla dag. Detsamma gäller **Ejvind** och **Öjvind**, som nu kommer att dela dag med **Egil** den 3 juli, för att **Tobias** skall kunna stå på den ursprungliga Tobiasdagen. Här är det också, som ovan antytts, fråga om att göra den finlandssvenska almanackan samstämmig med den finska och såvitt möjligt också med de rikssvenska. **Tobias** hittar man sålunda också i Sverige på den 2 november, medan den finska almanackan har **Topi** och **Topias.**

En kompromiss är att låta två namn, som i almanckans långa historia alternerat på en viss dag, samsas om samma dag. Ett exempel härpå är den 20 januari, som i vår almanacka än hyst **Sebastian**, än **Fabian**. När **Sebastian** nu återintas, får det helt enkelt dela dag med sin gamla konkurrent **Fabian.**

Allitterationen blir också i almanckan en förenande länk. Den är motiveringen till att bl.a. **Egil** och **Ejvind, Gudmund** och **Germund** sammanförs.

De åtta namn som helt utgår är: **Gunver, Hervor, Åslög; Botvid, Matts, Rickard, Une** och **Viljam.** Åslög och **Une** stryks för att de helt saknar bärare i Svenskfinland, **Gunver, Hervor** och **Botvid** för att de är mycket sällsynta. **Matts** och **Rickard** får liksom i Sverige representeras av varianterna **Mats** och **Rikard**, medan **Viljam** ersätts av det betydligt vanligare **William.**

Genom de omställningar som genomförs i namnlängden för 1995 kommer enligt professor Eero Kiviniemis beräkningar omkring 95 % av dagens finländare att hitta sitt officiella förnamn i den, ofta rentav alla sina förnamn. Större täckning kan knappast uppnås enligt nuvarande revideringsprinciper.

En grupp namn som för evigt är dömd att bli utanför är dubbelnamnen: **Anna-Lena, Ingalill, Bo-Erik, Larserik** osv. Orsaken är den att de är alltför många och oftast lågfrekventa. Inte mindre än hälften av alla olika förnamn som används av finlandssvenskarna består av dubbelnamn. Sammanlagt har vi tagit i bruk drygt 14 000 olika namn. (Den grafiska formen avgör vad som räknas som ett namn. **Karl** och **Carl** är sålunda olika namn.) En **Anna-Lena** får därför finna sig i att fira namnsdag på Annadagen eller på Magdalenadagen – eller, om hon så vill, på båda dagarna.

Särtryck, Almanack för året 1995, s. 65-67. (Utgiven av Helsingfors universitet. Ajasto Osakeyhtiö, Vanda 1994)